Max Paradox

PROBLEM? WYLUZUJ. OGARNIESZ TO!

Zimno w narożniku, ciepło tylko na rachunku

Jak odnaleźć źródła przeciągów i strat ciepła w mieszkaniu bez kosztownej przebudowy

Zimno w narożniku, ciepło tylko na rachunku

Jak odnaleźć źródła przeciągów i strat ciepła w mieszkaniu bez kosztownej przebudowy

Max Paradox

PROBLEM? WYLUZUJ. OGARNIESZ TO!

ISBN: 9788384909324

ALL-IN Rafał Płonkowski

SPIS TREŚCI

INTRO 5

Rozdział 1 - Nie każdy chłód jest przeciągiem 10

Rozdział 2 - Mieszkanie pod lupą: jak znaleźć miejsca, w których ucieka ciepło.....18

Rozdział 3 - Najczęstsze błędy, przez które szukasz zimna nie tam, gdzie trzeba..... 29

Rozdział 4 - Domowe sposoby na zimno, które często rozwiązują niewłaściwy problem..... 39

Rozdział 5 - Ciepło ucieka również przez codzienne przyzwyczajenia.....51

Rozdział 6 - Powietrze ma swoją drogę: jak rozpoznać ukryte przepływy w mieszkaniu 61

Rozdział 7 - Wilgoć, pleśń i zimne ściany: kiedy problem jest poważniejszy, niż wygląda..... 72

Rozdział 8 - Nie wszystko zależy od Ciebie: jak działać, gdy mieszkanie ma swoje ograniczenia..... 82

Rozdział 9 - Domowy audyt cieplny: zamień podejrzenia w konkretne ustalenia..... 93

Rozdział 10 - Co naprawić najpierw: rozsądna kolejność działań bez przepalania budżetu.....104

Rozdział 11 - Okna i drzwi pod kontrolą: jak poprawić szczelność bez wymiany całej stolarki..... 116

Rozdział 12 - Grzejniki, cyrkulacja i ustawienia: wykorzystaj ciepło, które już masz.....127

Rozdział 13 - Małe zmiany, które zatrzymują ciepło: praktyczne sposoby bez generalnego remontu.....138

Rozdział 14 - Kontrola efektów: jak sprawdzić, czy mieszkanie naprawdę zatrzymuje więcej ciepła 151

Rozdział 15 - Trudne mieszkania i nietypowe przypadki: co zrobić, gdy proste rozwiązania nie wystarczają.....164

Rozdział 16 - Kiedy naprawa nie działa: jak rozpoznać błędną diagnozę i nie wpaść w spiralę wydatków 174

Rozdział 17 - Zimno, którego nie da się szybko usunąć: jak przetrwać sezon bez ryzykownych prowizorek.....185

Rozdział 18 - Nie pozwól, żeby problem wrócił: jak utrzymać mieszkanie w dobrej kondycji przez kolejne sezony 194

Rozdział 19 - Mieszkanie znowu zaskakuje: jak reagować na nowe problemy i nie zaczynać wszystkiego od początku.....206

Rozdział 20 - Zostań własnym detektywem cieplnym: jak samodzielnie podejmować dobre decyzje.....215

INTRO

Jest taki moment zimowego wieczoru, kiedy człowiek zaczyna podejrzewać, że jego mieszkanie prowadzi z nim jakąś osobistą wojnę. Siedzisz na kanapie, grzejnik pracuje, termostat pokazuje całkiem przyzwoitą temperaturę, a mimo to jedna część pokoju przypomina przyjemne miejsce do życia, druga zaś warunki przygotowujące organizm do wyprawy polarnej. Najgorzej jest w narożniku. Tam, gdzie teoretycznie powinien stać fotel, stoi teraz niewidzialna lodówka. Możesz podkręcić ogrzewanie, założyć grubsze skarpety i przykryć się kocem, ale chłód nadal wraca. Rachunek za ogrzewanie natomiast nie ma najmniejszego problemu z regularnością. Przychodzi punktualnie i jest wyraźnie cieplejszy od atmosfery w salonie.

W pewnym momencie zaczynasz podejrzewać okna. Potem drzwi balkonowe. Następnie ściany, podłogę, sufit, sąsiadów i prawdopodobnie cały budynek. Pojawia się też klasyczna myśl: trzeba coś z tym zrobić, ale przecież nie będę teraz robić generalnego remontu tylko dlatego, że w mieszkaniu wieje. Zwłaszcza że nie wiadomo nawet, skąd wieje. Można kupić nowe uszczelki, zamówić grubsze zasłony, wymienić okna albo wezwać ekipę, która z entuzjazmem zaproponuje rozwiązanie kosztujące tyle, co niewielki samochód. Problem w tym, że bez rozpoznania przyczyny można wydać pieniądze i nadal marznąć.

Ta książka zaczyna się od prostego założenia: zanim zaczniesz naprawiać mieszkanie, dowiedz się, co właściwie wymaga naprawy. Brzmi banalnie, ale zaskakująco wiele domowych wydatków bierze się z pomijania tego etapu. Człowiek czuje chłód przy oknie, więc kupuje uszczelkę.

Tymczasem problem może wynikać z nieprawidłowej regulacji skrzydła, nieszczelnego połączenia ramy ze ścianą albo zimnej powierzchni, która oddaje chłód do otoczenia, choć powietrze wcale przez nią nie przepływa. Efekt jest podobny, ale rozwiązania zupełnie inne.

Warto zrozumieć jedną rzecz: zimne mieszkanie nie zawsze oznacza, że ogrzewanie jest za słabe. Czasami ciepło ucieka zbyt szybko. Czasami do środka dostaje się niekontrolowane zimne powietrze. Innym razem powierzchnie ścian, podłóg czy okien są tak chłodne, że człowiek odczuwa dyskomfort nawet wtedy, gdy termometr pokazuje rozsądną temperaturę. Dochodzi do tego wilgotność, sposób działania wentylacji, rozmieszczenie mebli i codzienne nawyki, które mogą nieświadomie pogarszać sytuację.

Właśnie dlatego nie wystarczy kupić termometr i postawić go na środku pokoju. Jedna liczba nie opowie całej historii. Możesz mieć dwadzieścia jeden stopni w pomieszczeniu, a jednocześnie odczuwać chłód przy ścianie zewnętrznej. Możesz też mieć dobrze ogrzany salon, w którym przy drzwiach balkonowych pojawia się wyraźny ruch powietrza. Różnica między tymi sytuacjami jest istotna, ponieważ w pierwszym przypadku warto przyjrzeć się temperaturze powierzchni, a w drugim szukać miejsca, przez które powietrze rzeczywiście się przedostaje.

Nie potrzebujesz od razu profesjonalnej kamery termowizyjnej, zestawu pomiarowego ani technicznej wiedzy zdobywanej przez trzy semestry. Przyda się za to trochę cierpliwości, podstawowy termometr, kartka papieru, ewentualnie termometr na podczerwień i umiejętność obserwowania własnego mieszkania. Niektóre problemy można rozpoznać prostymi metodami. Inne wymagają

dokładniejszego sprawdzenia, ale nawet wtedy możesz przygotować się do rozmowy ze specjalistą, zamiast opierać się wyłącznie na zdaniu osoby, która właśnie weszła do mieszkania i po trzydziestu sekundach oznajmiła, że wszystko trzeba wymienić.

Ważne będzie również odróżnienie przeciągu od naturalnej pracy wentylacji. To nie jest drobna techniczna ciekawostka, którą można zignorować, bo akurat przeszkadza w uzyskaniu przyjemnego ciepła. Wentylacja jest potrzebna do prawidłowej wymiany powietrza i nie należy samodzielnie zatykać kratek wentylacyjnych ani likwidować wymaganych nawiewów. Szczególną ostrożność trzeba zachować w mieszkaniach z urządzeniami spalającymi paliwo. Nieprawidłowe zmiany w przepływie powietrza mogą być niebezpieczne. Celem nie jest więc stworzenie szczelnego pudełka, w którym człowiek będzie siedział w cieple, ale mieszkania, w którym powietrze wymienia się w kontrolowany sposób, a ogrzewanie nie musi nadrabiać strat wynikających z usterek.

Przyjrzymy się także miejscom, które często pozostają poza zainteresowaniem domowych detektywów. Narożniki ścian zewnętrznych, okolice parapetów, połączenia podłogi ze ścianą, przestrzenie przy rurach i instalacjach, skrzynki roletowe czy drzwi prowadzące na balkon. Niektóre z nich są niewielkie, ale mogą mieć znaczenie dla komfortu. Inne wskazują na problem konstrukcyjny, którego nie rozwiąże nawet najlepsza rolka uszczelki kupiona w promocji.

Nie będziemy też zakładać, że każde mieszkanie da się doprowadzić do idealnego stanu niewielkim kosztem. Są budynki z wadami konstrukcyjnymi, mostkami termicznymi, źle wykonanymi połączeniami i problemami, na które lokator nie ma bezpośredniego wpływu. Jeżeli wynajmujesz

mieszkanie, nie możesz po prostu zamówić ekipy i ingerować w elewację. Jeżeli mieszkasz we wspólnocie, część decyzji zależy od zarządcy lub pozostałych właścicieli. A jeśli budżet jest ograniczony, trzeba rozsądnie ustalić, które działania mają największy sens i co rzeczywiście można zrobić samodzielnie.

Nie oznacza to jednak, że jesteś skazany na siedzenie w kurtce we własnym salonie. W wielu przypadkach można poprawić komfort bez wielkiej przebudowy. Czasem wystarczy prawidłowa regulacja okna, wymiana zużytej uszczelki, poprawa montażu listwy, odsunięcie mebla blokującego obieg ciepłego powietrza albo odpowiednie ustawienie ogrzewania. Innym razem potrzebna będzie naprawa wykonana przez fachowca, ale przynajmniej będziesz wiedzieć, czego od niego oczekiwać i jak sprawdzić, czy proponowane rozwiązanie odpowiada rzeczywistemu problemowi.

Będziemy pracować według zasady: najpierw obserwacja, potem rozpoznanie, na końcu działanie. Zamiast kupować pięć różnych produktów i testować je metodą finansowego totolotka, nauczysz się sprawdzać, skąd pochodzi chłód, kiedy się pojawia i jakie warunki mu sprzyjają. Dowiesz się, jak ocenić szczelność okien i drzwi, rozpoznać typowe miejsca strat ciepła, zrozumieć rolę wentylacji oraz odróżnić zwykły dyskomfort od sygnałów wskazujących na poważniejszy problem, taki jak zawilgocenie czy rozwijająca się pleśń.

Przy okazji zmienimy sposób myślenia o domowym ogrzewaniu. Wyższa temperatura na termostacie nie zawsze oznacza lepszy komfort. Czasami to tylko sposób na zwiększenie kosztów bez rozwiązania przyczyny. Dobrze zdiagnozowane mieszkanie pozwala podejmować

rozsądniejsze decyzje: co naprawić natychmiast, co obserwować, czego nie ruszać samodzielnie i kiedy warto zaangażować zarządcę lub specjalistę.

Nie musisz zostać ekspertem od fizyki budowli. Nie musisz znać wszystkich parametrów izolacyjności materiałów ani rozumieć każdego elementu konstrukcji okna. Wystarczy, że nauczysz się zadawać właściwe pytania i sprawdzać odpowiedzi w swoim mieszkaniu. To znacznie bardziej przydatne niż kolejny zakup urządzenia, które obiecuje rozwiązanie wszystkich problemów za pomocą trzech przycisków i aplikacji wymagającej aktualizacji.

Bo mieszkanie powinno być miejscem, w którym odpoczywasz, a nie przestrzenią, w której regularnie odkrywasz nowe strefy klimatyczne. Rachunek za ogrzewanie i tak wystarczająco przypomina, że żyjemy na planecie, na której ciepło nie jest usługą darmową. Nie ma powodu, żeby dodatkowo finansować ogrzewanie chodnika pod oknem, chłodzenie narożników i niekontrolowaną wymianę powietrza.

Zanim więc kolejny raz podkręcisz termostat, załóż kapcie i zaczniesz rozważać przeprowadzkę do cieplejszego kraju, rozejrzyj się uważnie. Być może problem znajduje się znacznie bliżej, niż myślisz. I być może jego rozwiązanie nie wymaga ani generalnego remontu, ani kredytu, ani pożegnania z oszczędnościami.

Wystarczy zacząć od znalezienia miejsca, przez które Twoje ciepło postanowiło wyprowadzić się bez wypowiedzenia.

Rozdział 1 - Nie każdy chłód jest przeciągiem

Największym błędem w poszukiwaniu źródeł zimna w mieszkaniu jest założenie, że skoro jest zimno, to gdzieś musi wiać. To intuicyjne, wygodne i często nieprawdziwe. Człowiek czuje chłód przy oknie, więc podejrzewa nieszczelną uszczelkę. Czuje zimno przy podłodze, więc podejrzewa piwnicę. W narożniku sypialni temperatura wydaje się niższa, więc zaczyna rozważać, czy ściana przypadkiem nie ma osobistego konfliktu z systemem centralnego ogrzewania. Tymczasem przyczyna może być zupełnie inna niż ta, którą podpowiada pierwsze wrażenie.

Wyobraź sobie dwa mieszkania. W pierwszym termometr wskazuje dwadzieścia stopni, ale przy oknie wyraźnie czuć ruch zimnego powietrza. W drugim jest dwadzieścia stopni, okna są szczelne, nic nie dmucha, a mimo to osoba siedząca przy zewnętrznej ścianie marznie. W obu przypadkach mieszkańcy powiedzą, że mają zimno. Jednak w pierwszym prawdopodobnym problemem jest niekontrolowany przepływ powietrza, a w drugim może nim być niska temperatura powierzchni ściany, która wpływa na odczuwanie komfortu cieplnego. Kupienie tych samych uszczelek obu osobom byłoby mniej więcej tak rozsądne, jak podanie wszystkim pacjentom tego samego leku, ponieważ wszyscy narzekają na złe samopoczucie.

Żeby skutecznie znaleźć źródło problemu, trzeba najpierw zrozumieć, że słowo „zimno” opisuje odczucie, a nie konkretną usterkę. Organizm nie jest precyzyjnym miernikiem temperatury. Nie pokazuje na wyświetlaczu, czy dyskomfort wynika z ruchu powietrza, chłodnej powierzchni,

wilgotności czy nierównomiernego ogrzewania. Informuje tylko, że warunki w danym miejscu nie są komfortowe. Reszta należy do obserwacji.

Powietrze, które ucieka i powietrze, które się porusza

Pierwszym zjawiskiem, które warto rozpoznać, jest rzeczywisty przeciąg. Powstaje wtedy, gdy powietrze przemieszcza się w sposób odczuwalny dla człowieka. Może być związany z nieszczelnością okna, drzwi balkonowych, połączenia ramy z murem albo innym miejscem, przez które powietrze przedostaje się do mieszkania. Nie zawsze musi to być duża szczelina. Niewielki nieszczelny fragment może powodować lokalny dyskomfort, szczególnie kiedy znajdujesz się bezpośrednio w pobliżu.

Charakterystyczne dla takiej sytuacji jest to, że chłód pojawia się w konkretnym miejscu i często można zauważyć zmianę po przesunięciu ręki, odsunięciu fotela albo zamknięciu drzwi do pomieszczenia. Czasami odczuwasz go tylko przy kostkach, innym razem na wysokości ramion. Zdarza się, że powietrze napływa przy dolnej krawędzi okna, przemieszcza się wzdłuż podłogi i dopiero kilka metrów dalej daje o sobie znać. Wtedy można odnieść wrażenie, że zimno pojawia się na środku pokoju, choć jego źródło znajduje się przy ścianie.

Nie każdy ruch powietrza oznacza jednak nieszczelność. Powietrze porusza się również wskutek różnic temperatur. Ogrzane powietrze ma tendencję do unoszenia się, a chłodniejsze opada. W pomieszczeniu powstają naturalne ruchy konwekcyjne. Szczególnie dobrze widać je w pobliżu zimnych okien. Powietrze stykające się z chłodną szybą ochładza się, staje się gęstsze i opada w kierunku podłogi. Może to przypominać przeciąg, mimo że okno jest szczelne.

To ważna różnica. Jeżeli wymienisz uszczelki w szczelnym oknie, nie usuniesz zjawiska wynikającego z wychładzania powietrza przy szybie. Możesz natomiast pogorszyć działanie wentylacji, jeśli zaczniesz bezrefleksyjnie uszczelniać wszystkie możliwe miejsca dopływu powietrza. Rozpoznanie kierunku ruchu powietrza i jego przyczyny ma więc znaczenie większe niż samo znalezienie miejsca, w którym czujesz chłód.

Zimna ściana nie musi przepuszczać powietrza

Drugim istotnym zjawiskiem jest niska temperatura powierzchni. Możesz mieć szczelne okna, sprawne drzwi i prawidłowo działające ogrzewanie, a mimo to odczuwać chłód w pobliżu ściany zewnętrznej. Dzieje się tak dlatego, że komfort cieplny zależy nie tylko od temperatury powietrza, ale również od temperatury otaczających człowieka powierzchni.

Wyobraź sobie, że siedzisz w fotelu na środku pokoju. Wokół Ciebie znajdują się ciepłe ściany wewnętrzne, podłoga i sufit. Temperatura powietrza jest przyjemna. Teraz przesuń fotel pod zewnętrzną ścianę, która zimą ma znacznie niższą temperaturę. Powietrze w pomieszczeniu nadal może mieć tę samą temperaturę, ale Twoje ciało zaczyna oddawać więcej ciepła w kierunku chłodnej powierzchni. W efekcie możesz odczuwać dyskomfort, mimo że termometr nie zmienił wskazania.

Właśnie dlatego zdarza się, że ktoś mówi: „Przy tej ścianie jest chyba z pięć stopni mniej”, chociaż po sprawdzeniu okazuje się, że różnica temperatur powietrza jest niewielka. Odczucie jest prawdziwe, ale jego interpretacja niekoniecznie. Ściana może być zimna, nie przepuszczając ani grama powietrza.

Szczególnie warto zwrócić uwagę na narożniki zewnętrzne. To miejsca, w których spotykają się dwie przegrody i w których geometria budynku może sprzyjać powstawaniu lokalnych mostków cieplnych. Mostek termiczny to obszar, przez który ciepło przepływa intensywniej niż przez sąsiadujące fragmenty przegrody. Przyczyną może być konstrukcja budynku, sposób wykonania połączeń, nieciągłość izolacji albo szczegół architektoniczny. Nie każdy zimny narożnik jest automatycznie wadą wykonawczą, ale wyraźnie chłodniejsza powierzchnia w takim miejscu zasługuje na uwagę.

Problem może być szczególnie widoczny zimą, kiedy różnica temperatur pomiędzy wnętrzem a zewnętrzem jest duża. Jeżeli w narożniku pojawiają się również ciemne plamy, zawilgocenie lub zapach stęchlizny, nie należy ograniczać się do poprawiania ogrzewania. Niska temperatura powierzchni może sprzyjać kondensacji pary wodnej, a długotrwałe zawilgocenie zwiększa ryzyko rozwoju pleśni. W takim przypadku potrzebna jest ocena przyczyny wilgoci, a nie jedynie kosmetyczne odświeżenie ściany.

Kiedy ciepło nie dociera tam, gdzie powinno

Trzecim źródłem dyskomfortu jest nierównomierne ogrzewanie. W mieszkaniu może znajdować się sprawny system grzewczy, ale jego działanie nie musi zapewniać jednakowych warunków w każdym miejscu. Grzejnik umieszczony pod oknem ogrzewa powietrze, które następnie przemieszcza się po pomieszczeniu. Jeżeli jego przepływ jest utrudniony, część pokoju może pozostawać wyraźnie chłodniejsza.

Sprawdź, czy grzejnik nie jest zasłonięty ciężką zasłoną, obudową albo dużym meblem. Nie chodzi o to, żeby każde wnętrze urządzać według katalogu instalatora, ale o pozostawienie przestrzeni umożliwiającej swobodny przepływ powietrza. Jeżeli ciepłe powietrze zostaje zatrzymane tuż przy grzejniku, ogrzewanie może działać mniej efektywnie w kontekście komfortu całego pomieszczenia.

Znaczenie ma również położenie samego grzejnika. Wysoka temperatura w jego pobliżu nie oznacza, że całe pomieszczenie jest równomiernie ogrzane. Możesz mieć gorący grzejnik i chłodną przestrzeń przy przeciwległej ścianie. Zanim zaczniesz podejrzewać awarię instalacji, sprawdź rozkład temperatury w kilku miejscach i porównaj go w podobnych warunkach.

Czasami problem leży w sposobie działania instalacji, na przykład w nieprawidłowym przepływie wody grzewczej lub regulacji. Jeżeli grzejnik jest ciepły tylko częściowo, nie nagrzewa się mimo prawidłowego ustawienia albo zachowuje się inaczej niż pozostałe, warto skonsultować to z administratorem lub fachowcem. Samodzielne przypadkowe manipulowanie zaworami może utrudnić znalezienie przyczyny, zwłaszcza w instalacjach, których budowy nie znasz.

Wilgotność i temperatura to nie to samo

Kolejnym elementem układanki jest wilgotność powietrza. Często przypisuje się jej zbyt dużą rolę, traktując ją jak uniwersalne wyjaśnienie każdego zimowego dyskomfortu. Tymczasem wilgotność wpływa na odczuwanie warunków cieplnych, ale nie zastępuje analizy temperatury i przepływu powietrza.

W pomieszczeniu o dużej wilgotności może pojawić się problem kondensacji pary wodnej na chłodnych powierzchniach. Para wodna obecna w powietrzu może skraplać się na szybach, ramach okiennych czy fragmentach ścian, których temperatura jest odpowiednio niska. Nie oznacza to automatycznie, że każde zaparowane okno świadczy o wadzie budowlanej. Ważne jest, jak często pojawia się zjawisko, jak długo się utrzymuje i czy dotyczy również innych powierzchni.

Z kolei zbyt suche powietrze może powodować dyskomfort błon śluzowych i skóry, co niekiedy bywa mylone z ogólnym złym samopoczuciem związanym z temperaturą. Dlatego warto mierzyć zarówno temperaturę, jak i wilgotność, zamiast wyciągać wnioski na podstawie samego odczucia.

Pamiętaj też, że wilgoć w mieszkaniu ma różne źródła. Powstaje podczas codziennych czynności, takich jak gotowanie, kąpiel czy suszenie prania, ale może również wynikać z nieszczelności instalacji lub przenikania wody z zewnątrz. Jeżeli pojawiają się trwałe zawilgocenia, nie należy zakładać, że wystarczy częściej otwierać okno. Najpierw trzeba ustalić, skąd bierze się woda.

Pierwsze rozpoznanie bez specjalistycznego sprzętu

Zanim zaczniesz kupować urządzenia pomiarowe, wykonaj prostą obserwację. Wybierz pomieszczenie, w którym najczęściej odczuwasz zimno. Przejdź powoli wzdłuż ścian, okien i drzwi, zwracając uwagę na to, gdzie dokładnie pojawia się dyskomfort. Nie oceniaj całego pokoju jednym zdaniem. Spróbuj wskazać konkretne miejsca.

Następnie sprawdź, czy odczucie zmienia się na różnych wysokościach. Jeżeli chłód jest wyraźniejszy przy podłodze,

może mieć związek z opadaniem ochłodzonego powietrza albo napływem zimnego powietrza w dolnej części pomieszczenia. Jeżeli występuje przede wszystkim na wysokości tułowia, warto przyjrzeć się powierzchniom znajdującym się w pobliżu i ruchowi powietrza. Nie jest to jeszcze diagnoza, ale pozwala zawęzić obszar poszukiwań.

Możesz również wykorzystać cienki pasek papieru lub lekką chusteczkę, aby zauważyć ruch powietrza przy podejrzanym miejscu. Przytrzymaj ją w niewielkiej odległości od połączenia ramy okiennej i ściany, krawędzi skrzydła albo drzwi. Obserwuj, czy papier odchyla się w sposób powtarzalny. Taki test jest orientacyjny. Ruch papieru może wynikać również z naturalnej konwekcji, dlatego nie traktuj pojedynczej obserwacji jako dowodu nieszczelności.

Warto powtórzyć sprawdzenie w różnych warunkach. Jeżeli problem pojawia się głównie podczas silnego wiatru, podejrzenie nieszczelności zewnętrznej staje się bardziej uzasadnione. Jeśli występuje nawet przy bezwietrznej pogodzie i w podobnych miejscach każdego dnia, warto sprawdzić również temperaturę powierzchni i układ ogrzewania.

Najważniejsza jest umiejętność oddzielenia tego, co zauważyłeś, od tego, co sobie dopowiedziałeś. „Przy oknie czuję chłód” jest obserwacją. „Okno jest nieszczelne” to już hipoteza. „Trzeba wymienić okno” jest propozycją rozwiązania. Pomiędzy tymi trzema zdaniami znajduje się cała przestrzeń rozsądnej diagnostyki, którą wiele osób omija z imponującą determinacją.

Nie kupuj rozwiązania, zanim poznasz problem

W praktyce możesz spotkać się z kilkoma rodzajami zimna jednocześnie. Nieszczelne okno może powodować

napływ chłodnego powietrza, a zimny narożnik obok niego może mieć dodatkowo obniżoną temperaturę powierzchni. Grzejnik może być zasłonięty, przez co ciepło nie rozchodzi się równomiernie. W takim mieszkaniu jeden zakup nie rozwiąże wszystkich problemów.

Dlatego nie zaczynaj od wybierania produktów. Zacznij od nazwania zjawiska. Jeżeli czujesz wyraźny ruch powietrza, sprawdzaj szczelność i drogę przepływu. Jeżeli powierzchnia ściany jest wyraźnie chłodniejsza od pozostałych, przyjrzyj się izolacji i możliwym mostkom termicznym. Jeżeli problem występuje w całym pomieszczeniu, sprawdź działanie ogrzewania, wentylacji i warunki panujące w mieszkaniu.

Nie musisz od razu wiedzieć, która przyczyna jest właściwa. Wystarczy, że przestaniesz traktować wszystkie objawy jako jeden problem pod nazwą „wieje mi w domu". To pierwszy krok do rozsądnego działania, a także do uniknięcia sytuacji, w której po wydaniu kilkuset złotych odkrywasz, że jedynym skutkiem naprawy jest nowa uszczelka i niezmiennie zimny narożnik.

Rozdział 2 - Mieszkanie pod lupą: jak znaleźć miejsca, w których ucieka ciepło

Wiele osób zaczyna poszukiwanie strat ciepła w mieszkaniu od najbardziej oczywistego miejsca, czyli okna. To zrozumiałe. Okno jest widoczne, można do niego podejść, dotknąć ramy i poczuć chłód. Ma też tę przewagę nad ścianą, że producenci oferują mnóstwo produktów obiecujących poprawę jego szczelności. Wystarczy wejść do sklepu budowlanego, żeby po kilku minutach poczuć się jak człowiek, który za chwilę rozwiąże wszystkie problemy mieszkaniowe za pomocą rolki gumy i samoprzylepnej taśmy.

Problem polega na tym, że okno nie zawsze jest głównym winowajcą. Czasami jest po prostu najbardziej podejrzanym elementem w pomieszczeniu, ponieważ znajduje się w miejscu, w którym odczuwasz chłód. Tymczasem ciepło może uciekać przez połączenie okna ze ścianą, przestrzeń przy parapecie, skrzynkę rolety, drzwi balkonowe albo fragment zewnętrznej przegrody. Możesz też odczuwać chłód wynikający z temperatury powierzchni, a nie z rzeczywistego napływu powietrza.

Zamiast więc rozpoczynać polowanie na jednego winnego, potraktuj całe mieszkanie jak obiekt wymagający oględzin. Nie potrzebujesz do tego kombinezonu technika ani walizki pełnej elektronicznych urządzeń. Potrzebujesz metody, która pozwoli Ci porównywać miejsca, zauważać powtarzające się objawy i nie wyciągać wniosków po pierwszych trzydziestu sekundach.

Zacznij od planu, nie od zakupów

Najprostsze narzędzie diagnostyczne może wyglądać zaskakująco mało profesjonalnie. Wystarczy kartka papieru, długopis i schemat mieszkania. Nie musi być dokładny architektonicznie. Chodzi o to, żeby zaznaczyć położenie pomieszczeń, okien, drzwi balkonowych, grzejników oraz ścian zewnętrznych.

Na planie oznacz miejsca, w których regularnie odczuwasz chłód. Nie wpisuj jeszcze przyczyn. Zaznacz po prostu: zimno przy oknie w salonie, chłodny narożnik w sypialni, zimna podłoga przy ścianie zewnętrznej, dyskomfort w pobliżu drzwi wejściowych. Możesz użyć różnych symboli, jeśli objawy są odmienne. Najważniejsze, żeby nie mieszać obserwacji z diagnozą.

Dlaczego to takie istotne? Ponieważ pamięć jest bardzo wybiórcza. Kiedy wracasz do domu po całym dniu, najbardziej zapamiętujesz miejsce, w którym było Ci najzimniej. Możesz być przekonany, że problem występuje wyłącznie w salonie, choć podobny objaw pojawia się również w dwóch innych pomieszczeniach. Dopiero kiedy naniesiesz wszystko na plan, zauważysz, że chłodne miejsca znajdują się na przykład wzdłuż jednej ściany zewnętrznej albo w pobliżu podobnych połączeń konstrukcyjnych.

Taki schemat pozwala również dostrzec różnice pomiędzy poszczególnymi pomieszczeniami. Jeżeli w jednym pokoju przy podobnej temperaturze zewnętrznej jest wyraźnie cieplej niż w drugim, warto zastanowić się, co je różni. Może to być położenie względem stron świata, wielkość przeszkleń, ekspozycja na wiatr, sposób ogrzewania albo rozmieszczenie mebli. Sam plan nie

odpowie na wszystkie pytania, ale pomoże uniknąć chaotycznego sprawdzania mieszkania.

Nie mierz temperatury przypadkowo

Drugim krokiem jest wykonanie kilku prostych pomiarów. Najczęściej popełnianym błędem jest umieszczenie termometru w dowolnym miejscu i traktowanie wyniku jako temperatury całego pomieszczenia. Tymczasem wskazanie urządzenia zależy od miejsca, w którym się znajduje. Termometr stojący na parapecie może pokazywać inne wartości niż urządzenie ustawione na wysokości mniej więcej środka pomieszczenia. Podobnie będzie z czujnikiem umieszczonym bezpośrednio nad grzejnikiem.

Wybierz jedno reprezentatywne miejsce w pokoju, z dala od grzejnika, okna, drzwi zewnętrznych i bezpośredniego nasłonecznienia. Umieść tam termometr na wysokości zbliżonej do tej, na której zwykle przebywasz. Pozwól mu ustabilizować wskazanie zgodnie z instrukcją urządzenia. Zapisz temperaturę i godzinę pomiaru.

Następnie wykonaj dodatkowe pomiary w miejscach, w których odczuwasz chłód. Jeżeli masz drugi termometr, możesz porównać wskazania równocześnie. Jeśli dysponujesz tylko jednym, przenoś go pomiędzy punktami, pamiętając, że urządzenie potrzebuje czasu na dostosowanie się do nowych warunków. Nie traktuj natychmiastowego wskazania po przeniesieniu jako wiarygodnego wyniku.

Ważne jest również zachowanie podobnych warunków podczas porównywania. Jeżeli jeden pomiar wykonasz po intensywnym wietrzeniu, a drugi po kilku godzinach pracy ogrzewania, różnica może wynikać z okoliczności, a nie z właściwości danego miejsca. Dlatego zapisuj informacje o

tym, czy grzejnik pracował, czy okna były otwierane, jaka była pogoda i czy w pomieszczeniu przebywały osoby.

Nie musisz tworzyć skomplikowanego arkusza. Wystarczy prosty zapis:

- data i godzina pomiaru;
- temperatura powietrza w wybranym punkcie;
- temperatura w miejscu odczuwania chłodu;
- przybliżona wilgotność, jeśli masz higrometr;
- warunki zewnętrzne i stan ogrzewania.

Po kilku dniach zaczniesz dostrzegać powtarzające się zależności. Jeżeli chłód pojawia się przede wszystkim podczas silnego wiatru, warto dokładniej sprawdzić szczelność. Jeżeli występuje niezależnie od pogody, przyczyna może być związana z temperaturą powierzchni albo ogrzewaniem.

Obejrzyj okno, ale nie zatrzymuj się na szybie

Okno składa się z wielu elementów i każdy z nich może mieć znaczenie dla komfortu cieplnego. Oględziny zacznij od sprawdzenia skrzydła, ramy, uszczelek i połączenia całej konstrukcji ze ścianą. Nie skupiaj się wyłącznie na szybie, ponieważ nawet dobre przeszklenie nie zagwarantuje komfortu, jeśli powietrze przedostaje się przez źle wykonany montaż.

Otwórz okno i obejrzyj uszczelki na całym obwodzie. Zwróć uwagę na ich stan, ciągłość, pęknięcia, odkształcenia i miejsca, w których mogły się wysunąć z rowków. Stare uszczelki mogą tracić elastyczność, przez co nie zapewniają odpowiedniego docisku. Nie oznacza to jednak, że każda widoczna nierówność wymaga natychmiastowej wymiany.

Sprawdź również, czy skrzydło zamyka się prawidłowo. Czy nie ociera o ramę? Czy klamka pracuje płynnie? Czy widać nierównomierne szczeliny? Czy okno wydaje się prawidłowo przylegać na całym obwodzie? Jeżeli zamykanie wymaga dużej siły albo klamka zachowuje się nietypowo, warto rozważyć kontrolę regulacji okuć.

Nie próbuj jednak regulować wszystkich elementów na ślepo. W wielu oknach istnieją mechanizmy regulacyjne, ale ich konstrukcja i sposób działania zależą od konkretnego systemu. Przekręcanie przypadkowych elementów może doprowadzić do pogorszenia działania skrzydła albo uszkodzenia okuć. Jeśli nie masz pewności, skorzystaj z instrukcji producenta lub pomocy serwisu.

Kolejnym punktem jest połączenie ramy z murem. Przyjrzyj się miejscu, w którym okno styka się ze ścianą i parapetem. Zwróć uwagę na widoczne pęknięcia, ubytki, odspojenia materiału i ślady wcześniejszych napraw. Szczególnie interesujące są narożniki oraz dolna część konstrukcji. To właśnie tam mogą występować problemy związane z wykonaniem montażu.

Warto też obejrzeć przestrzeń pod parapetem. Jeżeli pojawiają się tam pęknięcia, wyraźne przewiewy albo ślady zawilgocenia, nie zakrywaj ich od razu listwą dekoracyjną. Najpierw ustal, co znajduje się pod powierzchnią. Estetyczna listwa może poprawić wygląd, ale nie rozwiąże problemu nieszczelnego połączenia.

Drzwi balkonowe i wejściowe mają własne słabości

Drzwi balkonowe często są traktowane jak większe okno, ale w praktyce mają kilka dodatkowych punktów wymagających uwagi. Są intensywnie użytkowane, ich skrzydła mogą być ciężkie, a sposób zamykania i dociskania

uszczelek zależy od stanu okuć. Niewłaściwe przyleganie może powodować lokalne przewiewy, które szczególnie odczuwa się w pobliżu podłogi.

Zwróć uwagę na dolną krawędź skrzydła, okolice zawiasów i stronę zamka. Sprawdź, czy drzwi zamykają się bez oporu i czy uszczelki nie są uszkodzone. Jeżeli masz wrażenie, że przy podłodze pojawia się strumień zimnego powietrza, sprawdź również połączenie progu z posadzką. W tym miejscu może występować problem montażowy, którego nie usunie sama wymiana uszczelki.

Drzwi wejściowe również zasługują na uwagę, szczególnie jeśli prowadzą bezpośrednio na klatkę schodową lub do nieogrzewanej części budynku. Sprawdź ich obwód, stan uszczelek, próg i miejsce styku z ościeżnicą. Zwróć uwagę, czy chłód pojawia się tylko przy zamkniętych drzwiach, czy także w innych częściach przedpokoju.

Nie zakładaj jednak, że każda różnica temperatur przy drzwiach oznacza ich wadę. Klatka schodowa może mieć inne warunki cieplne niż mieszkanie, a otwieranie drzwi powoduje okresową wymianę powietrza. Istotne jest to, czy po zamknięciu drzwi nadal występuje wyraźny, powtarzalny przepływ powietrza przez ich obwód.

Ściany, narożniki i podłogi - miejsca, których nie widać na pierwszy rzut oka

Kiedy obejrzysz okna i drzwi, przejdź do ścian zewnętrznych. Zwróć uwagę na narożniki, połączenia ścian z sufitem, okolice podłogi oraz miejsca, w których przebiegają instalacje. W niektórych mieszkaniach problem pojawia się w pobliżu słupów konstrukcyjnych, nadproży albo połączeń różnych materiałów budowlanych.